

საბჭოთა კავშირი

275 (973)

1 და 2 პატიული მს. დივ. ჰელიკ-განამოუტოველიური გავითი

რედაქც. მისამართი: ტფ., ვანგულაშვილი ქუჩა
ელახენი 2-24
განცხ. ფასი პირ. გვ. 80 კ. სტ. 4 გვ. 40

განამოუტოველი დისციპლინა სწრაფად და სწორად შანსრულა მეთაურის ბრძანებებში.

მტკიცე დისციპლინა—წითელი არმიის ძლიერების საფუძველია. ეს არა ერთხელ აღგანიშნავს და ცხლად ვლავრაობს ამის შესახებ, რათა ყოველი წითელარმიელმა სვეტებით შეთვისოს და შეიგნოს ეს ქვეშაობიერება.

არ კმაია მარტო შეგნება, საჭიროა თითოეული წითელი მებრძოლი თავისი მუშაობით და ყოფიერებით ყოველნაირი მანკების და დისციპლინის პირველი და მთავარი პირი და დისციპლინის დაცვის არის უფროსის, მეთაურის ყველა მანკების და დისციპლინის სწორად შესრულება. თითოეული წითელი არმიელი მოვალეა სინდისით, გულმოდგინეთ მოეწყოს თავის ვალდებულებებს. ის წითელი არმიელი, რომელიც კეთილსინდისიერად შეგნებდა თავის ვალდებულებებს, გულმოდგინეთ სწავლობს სამხედრო საქმეს, პატივისცემით გაცხადებს თავის მეთაურს და ახანაგავს, დიუსეტული შვილია წითელი არმიის.

ასეთ წითელარმიელს არაფრის არ უნდა ეშინოდეს. ხშირად შემთხვევად, როცა წითელი არმიელი ერთგვარ შიშს განიცდის თავისი უფროსის წინაშე და ამ ნიადაგზე მასთან საუბარს დროს წითელდება, იბნევა, ვერ იძლევა სწორ პასუხს და სხვა. ეს დაუშვებელია. წითელი არმიელი, მეთაური, პოლიტოპმუშავე—ყველანი ერთ დიდ საქმეს—საბჭოთა კავშირის მშრომელთა დაცვას ემსახურებიან. ესაბიძგეთ ერთი და იმავე მუშაობაში უფროსს ეკუთვნის. მის რა უფაშია აქ შიშისა, რაფათარ შიშს იღვლით არ აქვს ამ შემთხვევაში. მეთაური—უფროსი გამოცდილი ამ ხანაშია წითელარმიელის. მეთაური ასწავლის წითელარმიელს სამხედრო საქმეს და

ზრდის მის როგორც კარგი მეთაურს. ამიტომაც თითოეული მისი ბრძანება სამსახურის დროს შესრულდებულ უნდა იქმნას დაუფრთხლოდ და კარგად. თუ წითელარმიელმა ვერ გაიგო, ან ცუდად შეასრულა გამოუცდლობის გამო, მეთაური მას ამისათვის კი არ გაუშურება ან დასჯის, არამედ მიუთითებს შეცდომაზე, გაუსწორებს და დაარბევს.

რაც შეეხება ზარბაზს, დაუდევარ და თავის მოვალეობას მისაღმი გულგრილად განსწობილ წითელარმიელს, ასეთების გამოსწორებას უნდა ეცადონ არა მარტო მეთაურებმა, არამედ მოწინავე წითელარმიელმაც. ამ უკანასკნელებმა უნდა დაარბვიონ ზარბაზები, ხელი შეუწყონ მათარჩენილების წინ წაწევის.

ამრავალ ყველა წითელარმიელმა უნდა იცოდეს შემდეგი: 1) რომ მტკიცე რევოლუციონარული დისციპლინა წითელი არმიის ძლიერების მთავარი პირობაა, 2) წითელი არმიის დისციპლინა არის დაპყრებულად თითო წითელარმიელის რევოლუციონარული შეგნებაზე, 3) ყოველგვარ უდისციპლინობას სასტიკად უნდა ებრძოდონ არა მარტო მეთაურები, არამედ წითელარმიელებიც, 4) მეთაურის ბრძანებების სწორად და სწორად შესრულება—დისციპლინის აუცილებელი პირობაა!

ეს ოთხი დებულება კარგად უნდა შეთვისოს თითოეულმა ახალგაზრდა წითელარმიელმა და მთელი თავისი რევოლუციონარული შეგნებით კიდევ უნდა გაატაროს ცხოვრებაში. დისციპლინა, შეგნებული, მშრომელი ხალხ-საღმრთოთა დებულება, უშიშარი წითელარმიელი—აი რით არის ძლიერი წითელი არმია.

ახალი რადიო-აპარატი

რუმინეთის ფაშისტების საქმიანობა.

ამჟამადინა ებრძობა დაარბევას. რუმინეთის ფაშისტები და ანტი-სემიტური ორგანიზაციები სემიტურადიეს ქალაქებში და სოფლებში აწარმოებენ კამპანას, რათა გამოიწვიონ ებრაელთა დაარბევები.

სემიტურადიეს მუშათა ორგანიზაციებმა მიმართეს ადგილობრივ ხელისუფლებას მიიღონ ზომები აღვირახსნილ ფაშისტების წინააღმდეგ.

ლოკარნოს ხელშეკრულებას ხელი მოაწერეს

გერმანიის სახელმწიფოებმა ხელი მოაწერეს ლოკარნოს ხელშეკრულებას.

საბჭოთა კავშირში.

მილიარდ სანათიანი ელექტროსანათი

პროფესორ გენკელმა პროფესორ ბულაგაივის და მიტკეიჩის თანამშრომლობით დაამზადა მილიარდ სანათიანი ახალი ელექტროსანათი.

საქართველოში

მფლანგველის დაბატობა
იმავე მხარეში დაბატობა ღვინის რაიონის ფოსტის კანტარის ყოფილი უფროსი დიმიტრი უელია, რომელმაც რაპოდინიე თვის უკან მიითვისა 28.000 მანეთი და მიიძალა.

ლობის დაცემის გამო იზრდება უმუშევრობა რიცხვი, ეცემა სასოფლო-მეურნეობაც. თითოეულ ას გლეხში 64 მცირე რაოდენობის მიწის პატრონია.

ყოველივე ამან ბოლო მოუღო პოლონეთის ეკონომიკურ წინასწარობას და გამოიწვია ფინანსური კრიზისი, დიდ საფრთხეში ჩავარდა პოლონეთის ბურჟუაზია და მშენებელთა კლასი. დიდ ხანს ეძებენ მათ მთავრობა და როგორც იქნა ძლიერდა შეადგინეს სკოპის მეთაურობით. სკოპა შორის პოლონეთის სათავეში ჩადგომა სკად პილსუცკიმ, რომელიც ცნობილია, როგორც პოლსუცკი სოკოლისკი იყო (მწვევი). 1922 წლამდე პოლონეთის მეთაური იყო. ის მიეცა ბურჟუაზიას და საზღვრად გასცა რევოლუციის სასტიკად სდგინდა რევოლუციონარული მოძრაობას. როცა მან შეასრულა თავისი ჯალათური როლი და ბურჟუაზია გამოიგარა წელი, ის გა-

სამუდამო ციხის მისჯილად დაკეპაყოფილდენ.

რემდისის აღმასკომში მიიღო ცნობა, რომ გრანსტრეტიცი ციხის აღმინსტრატორი (გრანსინაში) სასტიკ ზომებს მიმართავს გამოჩენილ კომუნისტ მკაც გელცი წინააღმდეგ, რომელსაც სამუდამო ციხე აქვს მისჯილი. გელცი რამოდენიმეხელ გამოაცხადა შიმშილობა ციხის მოხელეების მხედრულ მოქმედების წინააღმდეგ საპროტესტად.

გელცი მიმართ ციხის მოხელეების მიერ არა აღმანიანში მოპყრობამ დიდი აღშფოთება გამოიწვია მშრომელთა შორის. მთელ რიგ ქალაქებში იმართება საპროტესტო მიტინგები აღმინსტრატორის ჯალათურ ზომების წინააღმდეგ.

მაქს ველცი

ყაჩაღის მოკვლა

ზუგდიდის მხარეში სამხარო მილიციის მიერ მოკლულ იქნა ყაჩაღი ტარის ხუბულვა.

„წითელ კუტილოვკი“-ს ორთქმავლები.

გამოცდილი იქნა ქარხანა წითელ პუტილოვლის მიერ დამზადებული სამგზავრო და საბარგო ორთქმავლები.

აზერბეიჯანი.

ნავთის აპოლოვა ნოეზიარკი

ნავთის ნაწარმოების გატანა საზღვარგარედ მთელ აზერბეიჯანის ნავთის საწარმოში ნოეზიარკის განმავლობაში ამოიღო 425.257 ტონა ნავთი.

ნავთის მოცემში პირველი ადგილი უჭირავს ბიბიბეატის მოედანს—120 813 ტონა, მეორე ადგილი რამანსის—72 697 ტონა.

შეიცარაიმ გარეგნის თანხმად უნდა გაიტანოს ახლო მომავალში ბათუმის ნავთსადგურიდან 7.300 ტონა მანქანის ზეთი.

რ ხდება პოლონეთში.

ეკონომიკური კრიზისი ეკონომიკურად მძიმეა. მთარბო იხეთ სახელმწიფოებს, როგორც საფრანგეთში, არამედ ისეთებსაც, რომლებიც ამ დიდ ბურჟუაზულ სახელმწიფოების ერთგული დამკავებები არიან, როგორც მკვ. პოლონეთში. დიდხანს ეცადა პოლონეთის ყოფილი მთავრობა როგორმე შეტყობინა ფინანსური კრიზისი, მაგრამ ამაოდ. საფრანგეთის ფრანკთან

ერთად პოლონეთის ფულადი დეფიციტი უფსკრულიანსაა. მთარბოა უძლური გახდა შეტყობინა ფულის დაცემა და გადაღაც.

რამ დასცა პოლონეთის ფული?

საერთო ეკონომიკურმა კრიზისმა. პოლონეთის მრეწველობა დავცა. დაცვა საგარეო ვაჭრობაც. პოლონეთის სოფლისურ მიწები მემამულეების ხელშია. დღით დღე მრეწვე-

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ზ ა

გაზ. „წითელ არმიის“ რედაქცია ამით ეცხადებს ქ. თბილისში მდგომ ნაწილების ყველა სამხედრო და კვლავის გაზრდების სარედაქციო კომისიის წევრთა საყურადღებოდ, რომ ა. წ. 5 დეკემბერს, ნაწილადგვის სრულ 4 საათზე დივიზიის ცენტრალურ კლუბში მოწვეულია.

თ ა თ ბ ი რ ი.

რომლის დღის წესრიგში სდგას შემდეგი საკითხები:

1. საბჭოთა მუშაობის ამოცანები.
2. მიმდინარე მითხვაობი.

ნაწილების სამხედრო და კვლავის გაზრდის სარედაქციო კომისიის წევრთა დასწრება სავალდებულოა.

გაზ. „წითელ არმიის“ რედაქცია.

საქართველოს კომპარტიის მეოთხე ყრილობა.

ს. ა. ა. ცანტარაძის კომპარტიის პრეზიდიუმი.
მეორე სხდომა.

1 დეკემბერს, საღამოს, კრილოვის სხდომა შესდგა სახალხო სახლის დარბაზში ახ. შალვა ელიაშვილის თავმჯდომარეობით. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური მისხდომისათვის სიტყვა მიეცა ახ. შ. კახიანი, რომელსაც ყრილობა ხანგრძლივად ტრიალებდა.

ამხანაფებო! ამ ხანად პარტიული ყრილობა ცოტა დაგვიანდით იკრებით. ეს იმიტომ, რომ ყრილობათა მოწყობა უფარგულად წინასწარუბრუნო წლის დასასრულთან და ახალის დასაწყისთან. ამიტომ ჩვენს სადაგროში მოსხდომებში სიძვერედება შევხებით ცენტრალურ კომიტეტის მთავარ მომენტებს და საფუძვლებს.

პარტიის მესამე ყრილობის შემდეგ.

მესამე ყრილობა პირველი ლეგალური ყრილობა იყო, რომელშიც მართლაც მოულოდლო ფრაქციულ ბრძოლას, რომელიც გასაბჭოების დროიდან სამი წლის განმავლობაში ჰღრღინებდა ჩვენს პარტიულ ყრილობებს, ამ ყრილობამ მოსპოვა ყოველწინაირი დაჯგუფება და დაამყარა პარტიის სრული მთლიანობა. ეს იყო დიდი მონათხირობა პარტიისათვის, რომლის შემდეგ შესაძლებელი შეიქმნა წარმატებითი მუშაობა, საქართველოს ფართე მშრომელი მასების პარტიის ირგვლივ შემოკრების საქმეში.

მთავარი დირექტივები, რომელიც მესამე ყრილობამ მის-

ცა პარტიის, მდგომარეობა იმაში, რომ პარტიამ დიდი წარმატებით მოახერხა, განვითარების და გადგრძობისათვის კავშირი გალგობასთან და გეგმავრულად გაეგრძერებოდა პარტიის დადგენილებანი სოფლად მუშაობის შესახებ, სამეურნეო მუშაობის გასაძვირება და განგრძობა სწორი ეროვნული პოლიტიკისა და სხ. ამ დირექტივების გატარებისათვის ცვა ენერგულად მუშაობას აწარმოებდა. ამ წინს განმავლობაში ექვ სერიოზულ ყურადღებას ექცეოდა ყველა მომენტებს და გამოქონდა უმოსაფერი დასკვნები, რომელიც მდგომარეობდა შემდეგში:

ავიგისტოს ავანტიურა და მენ-შევიზი.

ამის შესახებ ბევრი დაიწერა თავის დროზე, როგორც ჩვენს, ისე ჩვენის მტრების მიერ. წესილად წყნარად, ოქტომბრის ტყეის გაფართოებულმა პლენუმმა შემდეგნაირად შეაფასა ავიგისტოს ავანტიურა: „შეიარაღებული გამოსვლები საქართველოში მოხდა არა მისთვის უკმაყოფილების ნიღაბზე, არამედ აკანონიერების და მოწყობის იყო იმპერიალისტებისა და მეორე ინტერნაციონალის შედეგით. საქართველოში ამ დღეებთან ასრულებდნენ მენშევიკები და ეროვნულ დემოკრატები, რომლებმაც შეადგინეს კონტრ-რევოლუციის პარტიტული კომიტეტი.“

უდავოდ უნდა ჩათვალოს, რომ წარსული წლის ავიგისტოში ჩვენ საქმე არ გვექონია სერიოზულ შინაგან პოლიტიკურ კრიზისთან, რომელიც ემუქრებოდა მუშების და გლეხების ფართო მასების უკმაყოფილებას.

მაგრამ ის გარემოება, რომ

ავანტიურაში მიიწვ მიიღო მონაწილეობა გლეხობის უნიშვნელო პროცენტმა, ავლენდა პარტიის გამოქმნობა ყველა მხრიდან, რომელიც უდავოდ შეგებული იყო სოფლად მუშაობაში.

მუშაობა ყოფილ მენშევიკთა შორის.

ჯერ კიდევ ავიგისტოს ავანტიურამდე ერთი წლით დარეშდნენ მენშევიკურ პარტიის ჩამოცილები და მუშების და ღარიბი გლეხების საგრძნობი ნაწილი, რიცხვით 12 ათასი მუშა.

ავიგისტოს ავანტიურის შემდეგ კი საშუალოდ დიდებულ მენშევიკური პარტია. ამ სამარცხენო მოკლდნამ თვლი აუხილა ყველა მერყევ ელემენტებს და დაარსებულ ყველა მენშევიზმის დაღუბის აუტორიტეტობაში. ამის შემდეგ 12 ათასი მუშის მიმება კიდევ 11 ათასი მუშა, რომლებმაც აღიარეს საბჭოთა ხელისუფლებასთან თანამშროლობა კომპარტიის ხელმძღვანელობით.

უხიბოების დღეგაცობები.

ამ სიყვალის გასათათლებლად, რომელიც ვრცელდებოდა სხვა ქვეყნების სახელმწიფოებში, დიდი სასიხარის გაუჭირდა და კიდევ ვერაფერი სოც. საბჭოთა რესპუბლიკებში და კერძოდ საქართველოში მოსული სახდარ გაერთიანდა რისიკიდან დღეგაცობები.

საქართველოს მენშევიკები, რომლებიც ვაიკვან აქედან, ჩვენს წინააღმდეგ ავრცელდნენ ათასნაირი კარებს და არმენურ ბუნ დასავლეთ ევროპის მუშებში, თითქმის საქართველოში ადგილი ქონდეს არ ნახულ ამბებს. მაგრამ მოსული დღეგაცობები, თავიანთი თვლით ნახულობენ ყველაფერს და აქე-

და დაბრუნებულნი აბათილებენ თავიანთ ქვეყნებში გავრცელებულ სიყვალს. დღემდე ჩვენს ქვეყანაში მოვიდა სულ 15 დღეგაცობა.

მარცხული კულტურის საკითხი.

საქართველოში ენისა და გაერთიანების პრიციპი მაქსიმალურ დონეზე აყვანილი. საბუნდოვანო ბიუჯეტის ნახევარზე მეტი იხარჯება საქართველოს სასოფლო ქსელის გაფართოებისა და გასათათლების დარგზე. ფრიალ ბევრი რამ არის გაკეთებული ხელოვნების, თეატრის, ლიტერატურისა და მეცნიერული სიტყვის დარგში. ჩვენი პარტიის ცენტრ, ორგანო ვაზ. „კომუნისტი“ იბეჭდება 22.000 ცალი. ვაზ. ახალი სოფელია 17.000 ცალი. ქართული ბეჭდვითი სიტყვის ისტორიის ტირაჟის ასეთი ზრდა არ ახსოვს. მენშევიკების დროს ვაზ. „ერთობა“ იბეჭდებოდა 10.000 ცალი. ამასთანავე ერთად მესამე ყრილობიდან დღემდე გამოშვებული „სახეგანი“ მიერ ქართულ ენაზე ერთ მთლიანზე მეტი ებეჭდა. წიგნი.

მუშაობა სოფლად.

ჩვენი პარტიის ცემამ დიდი ყურადღება მიაქცია სოფლად მუშაობის საქმეს. ცემამ სერიოზულ სტრია, რომ პარტიული და საბჭოთა მუშაობის მთელი სიძვერე გადგებანა სოფლად, და ამ საშუალებით გაფართოებია პარტიული მუშაობა სოფლად და საბჭოთა მუშაობაში ჩაება უბ. გლეხობის ფართობი.

ცემის ეს დირექტივა პარტიული განხორციელების მიერ ტარდებოდა ცხოვრებაში.

(გაგრძელება ხვალ)

ახალწვეულ, გულმოდგინეთ შეუდგით სახელმწიფო საქმის შესწავლას.

ჩვენს მეზობელ გლეხურ ქვეყანას ჯერ კიდევ ბევრი მტერი ჰყავს. ისინი კარგად არიან შეიარაღებული და მზად არიან მოხერხებულ დროს გამოიღონ ვერაირი გაწყობის, უნდა შეგვედლოს მათთან ბრძოლა ყველა საშუალებით, როგორც კი არსებობს. ხოლო ეს რომ შეგძლოს, უნდა ისწავლო სახელმწიფო საქმე, სახელმწიფო საქმე არც ისე ადვილი რამაა: მისთვის სახელმწიფო კოლნას, სახელმწიფო დახელოვნებასა და გამოცდილებას. როცა ბრძოლის დრო დადგება, მაშინ გვიანა იქნება სწავლა.

ცესხლ ქვეშ სწავლა ძვირი ჯდება.

ერთმა დიდმა სარდალმა სიტყვა: „თუ სწავლა მამოხალა—ლოშკრება და ბრძოლა ადვილია; თუ სწავლა ადვილია—ბრძოლა მძიმეა.“ ეს ნიშნავს: თუ მწიფი დღიან დროს ერთგული სწავლობ, ომში, ბრძოლის ველზე ადვილად დასძლევა საბრძოლო ცხოვრების, საბრძოლო გარემოების სიმრავლეს. კარგად გავსწავლდეთ მეომარს ცუდდინება როგორ დამარცხოს მტერი და თითონ ტყვედ უნდა დარღებულა.

პირქით, თუ სახელმწიფო სწავლის ერთგულად არ ემყრობა, არ აძლევს ამ საქმეს დიდ მნიშვნელობას, ბრძოლის დროს გაუჭირდება: თვითონ უბრძ-

ლოდ დაიღუბება და ვერაფერი საგრძნობლად ვერ მოიტანს.

მისასაღამე, რომ შეგძლოს ბრძოლა კარგად გავსწავნილ მტერთან, რომ დამარცხოს მის ნაკლები მსხვერპლის გლეხობით, თვითველი წითელ არმიელმა გულმოდგინეთ, ერთგულად უნდა შეუდგას სწავლას და სკამის შესწავლას.

1-ლ დღეგამოდან იწყება გულდაუპოვო მეცადინება. ახალწვეულ წითელ არმიელში პირველად ჰქვია სწავლის სახელწოდება „საქმის შესწავლა“. ეს სწავლა აგებულია იმ გეგმით, რომ ყველაფერი მის გაკეთებას კი მოუწყვეს რეზერვალის ომში, ის სწავლობს თავისი სახსარების 2 წლის განმავლობაში. ჯერ ცნობა უბრალო საკითხებს, გადის ცალკეულ სწავლას, შემდეგ გადადის უფრო რთულ განყოფილებებზე და ბოლოს ასრულებს თავის საბრძოლო მუშაობის სწავლას ათეულის, ასეულის, ოცეულის შემადგენლობაში. ასე ამ რიგად მეომარი სწავლობს სახელმწიფო საქმეს.

გახსოვდეს, რომ ცოდნა მალა ყოველ საქმეში, ხოლო სახელმწიფო საქმეში ეს ძალიან მნიშვნელოვანია, ვინაიდან უფროა აქ ადამიანის სიცოცხლის შევიწრავს.

მოუარე ცხენს

ის ადამიანის კარგი მუშაგამობარია.

ცხენისა ნაწილებში (ცხენისა, ბრძოლბობა) ახლად მოსული წითელ არმიელში იარაღიან კრად ღებულობენ ცხენსაც; აგრეთვე სხვა ნაწილებშიც (ქვეითი, მესანჯრი) ბევრ წითელ არმიელს ჩააბარებენ ცხენს; ასე რომ თვითველი წითელ არმიელმა უნდა შეეძლოს ცხენის მოვლა. თუ კი მშხანა, ტყეაფუქვევი, ქვემეხი და სხვა მოათხოვს მოვლის, მით უფრო ცხენის, როგორც ცოცხალ არსება მოათხოვს აგრეთვე განსაკუთრებულ მოვლა-პატრონობას. ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

ლი მანქანა გაფუჭდება და დიდი იმუშავებს, თუ მას არ ექვს მოვლა. ცხენი მთარ ცოცხალი საგანია. სულ ბოროტად უყურადღებობაც კი აქარა უტყვს მას ჯანს და სრულად უფარგისდებლის მს მუშაობისათვის. ამიტომ თვითველი წითელ არმიელმა, რომელიც აბარა ცხენი უნდა შეინახოს და მოუაროს მას ისე, როგორც თავის თავს, იარაღს, ტანსაცმელსა და სხვა მან კარგად უნდა შეისწავლოს ცხენის მოვლის წესები და სასტრატეგია დიცივის ის. მან უნდა შეისწავლოს თავისი ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

შეისწავლი 1905 წლის რევოლუციას.

1905 წლის მოძრაობა ამიერკავკასიაში.

მთელი რუსეთის ტერიტორიაზე 1905 წლის მოძრაობის დროს არ დაჩრჩილი ისეთი კუთხე, სადაც მშრომელმა სათუ იყო ან გამოყოფისათვის პარტიტული კანკიტისების, შემამულელებისა და მეფის წინააღმდეგ. რუსეთის პარტიტარიატიან იბრძოდა აგრეთვე ამიერკავკასიის მუშებმა და გლეხებმა. განსაკუთრებით აქტიურ მონაწილეობას აღებულობდა მოძრაობაში საქართველოს გლეხობა: ის გამოდიოდა თავადღამებულეების წინააღმდეგ, ართმედა მიწებს და დენდინდ მამულეებთან.

ამიერკავკასიის მუშებმა და გლეხებმა არმენობა მშენსა და გლეხებთან ერთად ბრძოლა საერთო მტრის წინააღმდეგ.

ამიერკავკასიაში მუშებისა და გლეხების გამოსვლების მიხედვით ისეთივე იყო, როგორც რუსეთში.

ბერძნი გიფიეცა ბაქოს მუშები. წამოაყენეს მოთხოვნებისათვის მთელი რიგი, მათ შორის 8 საათის სასუშაო დღე. ამ მოთხოვნის აღმშენებელს წინააღმდეგ სასტრატეგიად ამბეჭდურ ბაქოს ნავთის მრეწველები.

განსაკუთრებულ მძიმე იყო სპარს და თურქ მუშათა მდგომარეობა. სოფლად ამხლად ჩამოსვლები, ისინი ნაკლებ შეგრძნებულნი იყვნენ რუს მუშებთან შედარებით, ამით სარგებლობდნენ მრეწველები და უმოსაფეროდ ყველაფერს მათ.

რაც შეეხება გლეხობას, ამიერკავკასიაში მათი მდგომარეობა გაცილებული მძიმე იყო, ვინც რუსეთში. აზერბეიჯანისა და სომხეთის გლეხობა მეტად დაწვერული და ჩამოარჩილი იყო. ამით სარგებლობდნენ აზერბეიჯანის მემამულეები, ბეგები. მათ ხელში იყო მიწების უმეტესობა და თავის სურვილად განაგებდნენ გლეხების ბედობადას. თვითველი მემამულე, მეტი პატარა მეფედ გრძნობდა თავს თავის სამფლობელოში: რაც სურდა, იმას სწილიდა. მეფის მოხელეები, ბოქაული,

ზაფარი მათ მხარეზე იყვნენ, ვინაიდან იმითაც ელოთ წილი გლეხების ნაოფარში. სარგებლობდაც მემამულეების მხარეზე იდგა: ხეცები, ტერტერები და მოღვენი სარწმუნოება მათ აბრუებდნენ გლეხობას და მველფეფლად მობრჩილებს უნერგავდნენ გულნი.

თავისთავად ცხლად, გლეხთა დღგომარეობის გაუმჯობესებისათვის არაფერი არ კეთდებოდა: გლეხები თავიანთ მკიკედ მრწის ნაჭრეს ძველის ძველი წესით აბუშვებდნენ.

საქართველოს გლეხობა უფრო შეგრძნებული იყო, მაგრამ ამით მისი მდგომარეობა არ უფარგულდებოდა. ქართული გლეხებსაც აჯდა კისერზე თავიციის“ მემამულე თავიანი.

ორმაგი უღელი.

წარსულ საუკუნეებში რუსეთის მეფის მთავრობამ დიპლომატიის კავსიაში, მის შემდეგ მიერის მოხელეების პარტიტობდნენ ეროვნულ ჩაგვრის პოლიტიკას. ისინი ხელს უშლიდნენ ეროვნებათა განვითარებას: კრძალავდნენ სამშობლო ენაზე სკოლას გახეობასა და წიგნებს. მოხელეებთან რუსები მოიყვანენ, რომელთაც არაფერი ესმოდნენ მისხლოებისა და მო-

სახელობას—მათი მოსახლეობის მოთხოვნილებას ისინი ყურადღებას არ აქცევდნენ. პირქით გავრცელებული იყო მერქობა და ყუფილგვარი უკანონო მოქმედებები.

ამრიგად ამიერ-კავკასიის მოსახლეობა იყო ორმაგ ჩაგვრის, ორმაგ უღელ ქვეშ. ერთის მხრივ „თავიანთი“ კანკიტობები და მემამულეები, მეორეს მხრივ რუსეთის მეფის მოხელეები, რომელთაც მეთაურობდა მეფის მოადგილე კავსიაში.

მეფის მოხელეები და ამიერკავკასიის მემამულეები შეთანხმებულად მუშაობდნენ მშრომელთა ჩაგვრის საქმეში. აღგონობაზე თავად აზნაურობიდან ნიშნავდნენ ბოქაულებს, ოფიცარებსა და ჩაფურებს. „თავიანთი“ რუს მოხელეებზე აბრძობდა ჩაგვრულ და ყუფილგვან ხალხს.

ასეთი იყო ამიერკავკასიის მუშებისა და გლეხების მდგომარეობა. სწორედ ეს იყო მიზეზი, რომ აჭაურ გლეხებმა და მუშებმა ისეთი აქტიური გამოსვლები მოაწყვეს 1905 წლის ბრძოლაში.

უცხო სიტყვების ახსნა.

აქტიური—თვავამოდებული, საქმიანი.

ბრძოლბობა—სახელმწიფო, ან რომელიმე ხალხის მიერ დაკავებული მრწის სეგრეცე.

კურსი—1. მიმართულება; ხაზი; 2. ქალაქის ფულის დარგებულება მტკიევი ფულზე გადახურდებობით; 3. სწავლისთვის განსახელოვანი დრო სასწავლებელში.

ინტენსიური—გამდივრებული.

პოლიტიკა—მთავრობის სახელმწიფოებრივი მოღვაწეობის ხაზი განსახელოვან შედეგების მისაღწევად.

კოლექტივა—რამოდენიმე პირისაგან შემდგარი ჯგუფი, რომელიც განაგებს დაწესებულების საქმებს.

ლი მანქანა გაფუჭდება და დიდი იმუშავებს, თუ მას არ ექვს მოვლა. ცხენი მთარ ცოცხალი საგანია. სულ ბოროტად უყურადღებობაც კი აქარა უტყვს მას ჯანს და სრულად უფარგისდებლის მს მუშაობისათვის. ამიტომ თვითველი წითელ არმიელმა, რომელიც აბარა ცხენი უნდა შეინახოს და მოუაროს მას ისე, როგორც თავის თავს, იარაღს, ტანსაცმელსა და სხვა მან კარგად უნდა შეისწავლოს ცხენის მოვლის წესები და სასტრატეგია დიცივის ის. მან უნდა შეისწავლოს თავისი ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

ლი მანქანა გაფუჭდება და დიდი იმუშავებს, თუ მას არ ექვს მოვლა. ცხენი მთარ ცოცხალი საგანია. სულ ბოროტად უყურადღებობაც კი აქარა უტყვს მას ჯანს და სრულად უფარგისდებლის მს მუშაობისათვის. ამიტომ თვითველი წითელ არმიელმა, რომელიც აბარა ცხენი უნდა შეინახოს და მოუაროს მას ისე, როგორც თავის თავს, იარაღს, ტანსაცმელსა და სხვა მან კარგად უნდა შეისწავლოს ცხენის მოვლის წესები და სასტრატეგია დიცივის ის. მან უნდა შეისწავლოს თავისი ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

ლი მანქანა გაფუჭდება და დიდი იმუშავებს, თუ მას არ ექვს მოვლა. ცხენი მთარ ცოცხალი საგანია. სულ ბოროტად უყურადღებობაც კი აქარა უტყვს მას ჯანს და სრულად უფარგისდებლის მს მუშაობისათვის. ამიტომ თვითველი წითელ არმიელმა, რომელიც აბარა ცხენი უნდა შეინახოს და მოუაროს მას ისე, როგორც თავის თავს, იარაღს, ტანსაცმელსა და სხვა მან კარგად უნდა შეისწავლოს ცხენის მოვლის წესები და სასტრატეგია დიცივის ის. მან უნდა შეისწავლოს თავისი ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

ლი მანქანა გაფუჭდება და დიდი იმუშავებს, თუ მას არ ექვს მოვლა. ცხენი მთარ ცოცხალი საგანია. სულ ბოროტად უყურადღებობაც კი აქარა უტყვს მას ჯანს და სრულად უფარგისდებლის მს მუშაობისათვის. ამიტომ თვითველი წითელ არმიელმა, რომელიც აბარა ცხენი უნდა შეინახოს და მოუაროს მას ისე, როგორც თავის თავს, იარაღს, ტანსაცმელსა და სხვა მან კარგად უნდა შეისწავლოს ცხენის მოვლის წესები და სასტრატეგია დიცივის ის. მან უნდა შეისწავლოს თავისი ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

ლი მანქანა გაფუჭდება და დიდი იმუშავებს, თუ მას არ ექვს მოვლა. ცხენი მთარ ცოცხალი საგანია. სულ ბოროტად უყურადღებობაც კი აქარა უტყვს მას ჯანს და სრულად უფარგისდებლის მს მუშაობისათვის. ამიტომ თვითველი წითელ არმიელმა, რომელიც აბარა ცხენი უნდა შეინახოს და მოუაროს მას ისე, როგორც თავის თავს, იარაღს, ტანსაცმელსა და სხვა მან კარგად უნდა შეისწავლოს ცხენის მოვლის წესები და სასტრატეგია დიცივის ის. მან უნდა შეისწავლოს თავისი ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

ლი მანქანა გაფუჭდება და დიდი იმუშავებს, თუ მას არ ექვს მოვლა. ცხენი მთარ ცოცხალი საგანია. სულ ბოროტად უყურადღებობაც კი აქარა უტყვს მას ჯანს და სრულად უფარგისდებლის მს მუშაობისათვის. ამიტომ თვითველი წითელ არმიელმა, რომელიც აბარა ცხენი უნდა შეინახოს და მოუაროს მას ისე, როგორც თავის თავს, იარაღს, ტანსაცმელსა და სხვა მან კარგად უნდა შეისწავლოს ცხენის მოვლის წესები და სასტრატეგია დიცივის ის. მან უნდა შეისწავლოს თავისი ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

ლი მანქანა გაფუჭდება და დიდი იმუშავებს, თუ მას არ ექვს მოვლა. ცხენი მთარ ცოცხალი საგანია. სულ ბოროტად უყურადღებობაც კი აქარა უტყვს მას ჯანს და სრულად უფარგისდებლის მს მუშაობისათვის. ამიტომ თვითველი წითელ არმიელმა, რომელიც აბარა ცხენი უნდა შეინახოს და მოუაროს მას ისე, როგორც თავის თავს, იარაღს, ტანსაცმელსა და სხვა მან კარგად უნდა შეისწავლოს ცხენის მოვლის წესები და სასტრატეგია დიცივის ის. მან უნდა შეისწავლოს თავისი ცხენის ძალისა და მის ამტანობის დიდი სარგებლობა მოაქვს ადამიანისათვის როგორც სისოფლო მეურნეობაში, ისე სახელმწიფო საქმეში. დამაინი მუშაობის დიდ ნაწილს აკისრებს ცხენს, რომელსაც სახელმწიფო საქმეში ჯერ კიდევ დღემდე ვერ შესცვლის მატარებელი, ავტომობილი, პარკომობილი და სხვა. ხოლო იმისთვის, რომ გამოვიყენოთ ცხენი და მისი მუშაობის უნარიანობა, კარგად უნდა მოუაროთ მას. ყოვე-

